

در نشست «بازآفرینی متون کهن برای نوجوانان» عنوان شد

بعضی از بازنویسی‌ها ادبیات کلاسیک را خراب می‌کنند

که به کار می‌بریم، بدون اینکه بدانیم برای گلستان است، اگر بدانیم این ضرب‌المثل‌ها برای گلستان است، مسلماً سراغ آن می‌رویم. بازنویسی از این جهت اهمیت دارد که باید پلی باشد که ما به سمت اصل اثر برویم و دوم اینکه آن کتاب ظرفیت این را دارد که در قالب یک گونه دیگر هم عرضه شود، مثلاً به صورت نمایش ارائه شود.

وی ادامه داد: همه عناصر داستانی که امروزه درباره آن صحبت می‌کنیم، به بهترین شکل در آثار نظامی وجود دارد. نمی‌خواهم آثار کلاسیک ایرانی را با آثار کلاسیک

از آثار نظامی بازنویسی‌های زیادی در حوزه کودک و نوجوان شکل گرفته، ولی کارها به شکلی نبوده است که بچه‌ها سراغ مطالعه خود کتاب نظامی بروند.

هادی خورشاهیان، دبیر کار گروه شورای پاسداشت زبان فارسی در نشست «بازآفرینی متون کهن برای نوجوانان» که در سالن سرای کتابخانه کتاب و ادبیات ایران برگزار شد، درباره عملکرد شورای پاسداشت زبان فارسی گفت: یکی از کارهای ما در شورای پاسداشت زبان فارسی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، کمک به گسترش زبان فارسی است، به این مفهوم که باید نسبت به زبان شناخت پیدا کنیم و این شناخت باعث می‌شود زبان را حفظ کنیم و بعد گسترش دهیم. یکی از راه‌های گسترش زبان فارسی، آشنایی با ادبیات کلاسیک است.

■ **۵ قله رفیع نظامی در حفظ زبان فارسی**

دبیر کار گروه شورای پاسداشت زبان فارسی درباره نظامی و آثار او افزود: نظامی برای شخص خود من یک قله جداگانه است، او پنج اثر دارد که در واقع پنج گنج است و نمی‌توانیم هیچ کدام را از آن یکی کمتر بدانیم. در اصل نظامی پنج قله رفیع دارد که در حفظ زبان فارسی باید از آنها استفاده کنیم. یکی از این بهترین راه‌ها این است که ما باید آثار کلاسیک را بخوانیم. متأسفانه ما در دانشگاه‌ها خلاصه آنها را می‌خوانیم. در حال حاضر می‌خواهیم فرصتی را به وجود بیاوریم که این آثار خوانده شوند. از آثار نظامی بازنویسی‌های زیادی در حوزه کودک و نوجوان شکل گرفته، ولی کارها به شکلی نبوده است که بچه‌ها سراغ مطالعه خود کتاب نظامی بروند.

■ **اقتباس سینمای جهان از ادبیات کلاسیک**

خورشاهیان درباره اهمیت بازنویسی آثار کلاسیک گفت: یکی از دلایلی که ما به سمت بازنویسی آثار کلاسیک نمی‌رویم، سختی آن است و دوم اینکه زیبایی و اهمیت این آثار را به گوش ما رسانده‌اند. خیلی از ضرب‌المثل‌هایی

علی محمد مؤدب، داور نخستین کنگره ملی شعر «شهیدالقدس»:

حاج‌قاسم شهید شعر است

عنوان آخرین مهلت ارسال اثر اعلام کنند تا شاعران آثار خود را در دو بخش کلاسیک و نیمایی و سپید به دبیرخانه آن ارسال کنند.

■ **جرائتی که شعر مقاومت را آینه‌داری می‌کند**

«علی‌محمد مؤدب» شاعر و نویسنده معاصر و یکی از اعضای تیم داوری این کنگره شعر گره خوردن یاد و گرامیداشت حاج‌قاسم با مسئله فلسطین را اتفاق مبارکی می‌داند و می‌گوید: بر گزاری کنگره ملی شعر شهیدالقدس اتفاق مبارک دیگری است که جریان بالنده شعر مقاومت را آینه‌داری می‌کند.

«آسمان غرب» موفق در اجرا و آشفته در متن

تصور می‌شد میلاد کیمرام در نقش شهید شیرودی بدرخشد که این تصور به واقعیت تبدیل نشده است. تدوین و فیلمبرداری عجولانه آسیب جدی فیلم است

و ای کاش در ساخت چنین فیلم‌هایی به فیلمنامه توجه بیشتری می‌شد

واکنش‌های مصنوعی و غیرقابل باورش اساساً نمی‌تواند شخصیت او را برای مخاطب بسازد، به طوری که انگار کارگردان آنقدر مصالح ساختاری داشته که فراموش کرده است شخصیت را به طور منسجم به مخاطب معرفی کند. ما بیشتر با یک تیپ مواجهیم که توان کافی برای به شخصیت رسیدن را ندارد چراکه شهید میان فریادها و شعارهای گلدرشت پنهان شده و واکنش‌هایش به هیچ وجه متقاعدکننده نیست. راضی کردن سرهنگ در همان

مؤدب از شهید سلیمانی به عنوان مرد نبردهای بزرگ چند دهه اخیر ایران نام می‌برد که در تمامی صحنه‌های خوف و خطر حضور داشته و توجه به شخصیت این شهید برای وضعیت فرهنگی امروز جامعه ما یک نیاز و ضرورت است. عضو هیئت‌دوران کنگره شعر شهیدالقدس با بیان اینکه برخلاف ناگامی نظامی امریکا اما صنایع فرهنگی آنها و حامیان‌شان همچنان جدی هستند، تأکید می‌کند: ما امروز در حوزه فرهنگ و اندیشه خرمشهرهای بسیاری داریم که باید فتح شوند و بدون شک توجه به شهیدا کلید این فتح است و جادوهای تولیدات فرهنگی امریکا و مشابه‌هایش را بی‌اثر گردانند. مؤدب با اشاره به اینکه حاج‌قاسم شهید شعر است، خاطر نشان می‌کند: شعر در تمام سخنرانی‌های شهید سلیمانی همراه او بود و جای دریغ که شعر هنوز در ساختار فرهنگی کشور جایگاه شایسته خود را پیدا نکرده است.

■ **«شاعران جوان» پرچمدار جریان شعر فلسطین**

محمد کاظم کاظمی، دبیر علمی کنگره ملی شعر شهیدالقدس نیز با اشاره به اینکه مقاومت با پایداری موضوعی تازه در شعر فارسی است، می‌گوید: رویدادهایی در تاریخ انقلاب اسلامی بعد از جنگ اتفاق افتاد و شعرهایی نیز سروده شد که بی‌سابقه بود. آنچه ما به عنوان شعر جنگ و دفاع مقدس بعد از انقلاب در شعر

فارسی می‌بینیم، در تاریخ شعر کلاسیک فارسی شاهد نیستیم، چون جنگ ما هم متفاوت‌ترین بود چراکه موضوع ما عدالت‌طلبی بود نه کشور گشایی. کاظمی در ادامه می‌افزاید: پس از آن پرچم شعر پایداری در دست جریان‌های عدالتخواه بود و حالا در دست مقاومت‌های جهان اسلام است و شعرهای بسیاری درباره شهدای جنگ با داعش سروده می‌شود، اما از ابتدای انقلاب تاکنون یک جریان شعر ثابت وجود داشته و آن جریان شعر فلسطین است که در بستر تحولات غزه نیز آن را شاهد هستیم. این جریان شعری، هر چند گاهی فراز و فرود داشته است و افت‌خیزهایی نیز در شعرها شاهد بوده‌ایم، اما هیچ وقت خاموش نشده است.

وی با اشاره به اینکه پرچم شعر فلسطین امروز در دست شاعران جوان است، ادامه می‌دهد: اگر شعر شاعران جوان امروز درباره فلسطین را با شعرهایی که در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ سروده شده است، مقایسه کنیم، خواهیم دید شعر شاعران جوان امروز بسیار فاخرتر است، اکنون جا دارد بخش جدیدی به شعر مقاومت درباره نقش شهید سلیمانی در مقاومت مردم فلسطین اضافه شود. کاظمی با بیان این مطلب که ما جریان شعری نیرومندی در این حوزه داریم، خاطر نشان می‌کند: کنگره شهیدالقدس بازناتیه‌دهنده این جریان شعری است، اگر ما کنگره به گزار می‌کردیم، ولی جریان شعری وجود نداشت، حاصلش یکسری شعر فارسی می‌شد.

نمی‌تواند برای شخصیت پردازی یک شهید خوب باشد، ما با یک تیپ عصبانی مواجهیم که از این سو به آن سو می‌رود و کارگردان فکر کرده است با شعارهای پوشالی می‌تواند خلق شخصیت کند. در آثاری که پرتره‌نگاری است باید سینما کمی عقب‌تر باشد تا شخصیت شکل واقعی‌اش را بگیرد. اینکه تمام تمرکز در تمهیدات اجرایی باشد که از کنار آن یک شبه اکشن دیدید بیاید، چه تأثیری می‌تواند در کلیت اثر داشته باشد؟ تصور می‌شود کارگردان مانند اثر قبلی‌اش بیشتر تأکید بر تأثیر گذاری مقطعی داشته است، به طوری که بتواند با چند دیالوگ حس کشور دوستی مخاطب را بارور کند، اما این چه حسینی می‌تواند باشد؟ زمانی که پردازش لازم در شخصیت صورت نگرفته است، جلطور می‌شود انتظار از شکل‌گیری ساختار داشت؟ در بیشتر سکانس‌ها آنقدر تعدد نما وجود دارد که مخاطب اصلیت سوژه را گم می‌کند. گاهی دشمن و خودی از دید مخاطب به اشتباه دیده می‌شود، دوربین سرگردان است و نمی‌داند کجا را باید دنبال کند، بنابراین انتقال حس که عنصر اصلی فیلم‌های جنگی است از بین می‌رود، ریتم فیلم بنا به اکشن‌بودنش آنقدر تند است که شهادت هم‌زمان شهید شیرودی شکل نمی‌گیرد. کارگردان قصد قهرمان پروری داشته چه خوب، اما الگوهای تکرار شونده مانع رشد فیلمنامه شده، بنابراین آسمان غرب اثری است که در اجرا شکل می‌گیرد و اگر نه در متن با آشفته‌گی مواجهیم. تصور می‌شد که میلاد کیمرام در نقش شهید علی‌اکبر شیرودی بدرخشد که حالا در آسمان غرب تبدیل به تبدیل نشد. تدوین آسیب‌جدی فیلم است و فیلمبرداری عجولانه از آسیب‌های دیگر فیلم، ای کاش در ساخت چنین فیلم‌هایی به فیلمنامه توجه بیشتری شود.

نمایش

دور خیز برای جشنواره‌های

تئاتر کودک و نوجوان

کشورهای اسلامی

دبیر بیست‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان از تشکیل جلسه مدیران جشنواره کشورهای اسلامی برای تشکیل «تشرک جشنواره تئاتر کودک و نوجوان کشورهای اسلامی» در ایران خبر داد.

امیر مهدی عباس، دبیر بیست‌وهشتمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان از تشکیل جلسه مدیران کشورهای اسلامی پس از بازگشت از «جشنواره کودک‌گان حسینی کربلا» خبر داد و گفت: با سفر به شهر کربلا با شکل بر گزاری جشنواره کودک‌گان کربلا آشنا شدم که ستاد اجرایی و عوامل حرم حسینی با حمایت مالی حرم و به سادگی تمام بر گزار کرده بودند. تمام تلاش عوامل جشنواره این بود که بدون تجملات دست و پاگیر به اصل بر گزاری جشنواره برسند. وی با اشاره به حضور سایر کشورهای شرکت‌کننده در جشنواره اظهار کرد: بسیاری از کشورهای اسلامی از جمله کشور ایران نمایش‌هایی در جشنواره که هشتمین دوره آن برگزار می‌شد، روی صحنه بردند.

مشهدی‌عباس سپس از سخنرانی خود در این جشنواره خبر داد و گفت: من هم در کنار این جشنواره یک سخنرانی با موضوع «حمایت جشنواره‌ها از یکدیگر در جهت هم‌افزایی و رشد کیفی جشنواره‌ها» داشتم و آنجا متوجه شدم این جشنواره از عدم ارتباط مدیران با یکدیگر رنج می‌برد. با اینکه همه نمایندگان کشورهای اسلامی علاقه‌مند به ایجاد فضای مشترک و تبادل فرهنگی و آموزش تئاتر کودک و نوجوان بودند، اما این ارتباط به شکل کار بردی وجود نداشت. از همه مهم‌تر اینکه هیچ کشوری متولی معرفی آثار کیفی به سایر کشورها نبود و نمایندگان سایر کشورها دوست داشتند با مشارکت کشور ایران این تشکل راه‌اندازی شود تا آثار ارزشمندی را برای فستیوال کشورهای اسلامی معرفی کنند. او در ادامه به مشخصه اخلاقی بودن نمایش در کشورهای اسلامی اشاره کرد و توضیح داد: وقتی تئاتر کودک در کشورهای اسلامی تولید می‌شود، آموزه‌های مشترک زیادی برای کودک و نوجوان دارد. مشکلاتی که در تئاتر کودک کشورهای غیراسلامی وجود دارد، در این نمایش‌ها وجود ندارد و بدون محدودیت می‌توانند در جشنواره‌ها شرکت کنند. آثار کشورهای اسلامی بر پایه آموزه‌های دینی و اخلاقی تولید می‌شود و این مورد برای هنرمندان و گروه‌های تئاتر بسیار مهم بود.

دبیر جشنواره بین‌المللی تئاتر کودک و نوجوان ادامه داد: در آنجا به دلیل مواردی که ذکر شد، تصمیم بر این شد که نشستی در ایران با مدیران جشنواره تئاتر کشورهای اسلامی بر گزار کنیم تا بتوانیم درباره «تشکل مدیران جشنواره‌های تئاتر کودک و نوجوان کشورهای اسلامی» با هدف هم‌افزایی بیشتر کشورهای اسلامی به توافق برسیم و اگر به نتیجه مطلوب رسیدیم، این تشکل در زیرمجموعه اداره کل هنرهای نمایشی ثبت شود. امیر مشهدی‌عباس در پایان هدف نهایی از این تشکل را چنین بیان کرد: هدف از دعوت مدیران تئاتر کشورهای اسلامی در نهایت ایجاد یک تشکل تئاتر کودک و نوجوان اسلامی و دعوت از گروه‌های هنری کشورهای اسلامی، معرفی استادان برای بر گزاری کارگاه‌های آموزشی، معرفی هیئت داوری و شورای انتخاب آثار جشنواره‌ها برای بالابردن سطح کیفی جشنواره‌ها به شکل منسجم است.

باشد. بازنویسی آثار کهن برای این بوده است که بگویند به ضرورت زمانه باید پاسخ مناسب دهیم. باید بدانیم آثار چگونه بازنویسی شود تا هم بچه‌ها با آثار کلاسیک آشنا شوند و هم صدمه‌ای به آثار وارد نشود، یعنی نباید حاشیه‌ها را برترنگ کنیم که اصل فراموش شود.

■ **نظامی در بین ۵شاعر درجه یک ایران**

مدیر انتشارات روزگار در باره نحوه داستان‌پردازی و داستان‌سرایی نظامی گفت: نظامی در بین پنج شاعر درجه یک ایران قرار گرفته است. این موضوع نشان‌دهنده این است که نظامی جزو قله‌هاست.

ما پنج قله جهانی داریم که یکی از آنها نظامی است. در آثار نظامی ناز و خیال‌هایی وجود دارد که انسان حیران می‌ماند. نظامی شاعری است که به مسائل دینی مقید است. داستان‌پردازی و ظرافت داستان‌سرایی نظامی در بین بقیه یگانه و ویژه خودش است. نظامی در «هفت پیکر» هفت داستان بلند می‌گوید که به هم وابسته هستند. ما به فردوسی و نظامی می‌گوییم حکیم.

■ **بعضی از بازنویسی‌ها کار را خراب می‌کنند**

عزیزی در پایان برنامه، درباره تسلط به موضوع آثار برای بازنویسی گفت: بعضی از بازنویسی‌ها کار را خراب می‌کنند. کسی که می‌خواهد اثری را بازنویسی کند باید آن را در دست خوانده باشد و به موضوعی که مطرح می‌کند، مسلط باشد. ابزار بازنویسی در بین نویسندگان مختلف، متفاوت است. هر کسی تحت تأثیر آنچه از متن اصلی متوجه می‌شود و بر اساس توانایی‌های خودش بازنویسی می‌کند. تدوین افراد متفاوت است که افرادی هم ندارد، اما به قول مولانا «چون سرو تو کار با کودک فناد/ پس زبان کودکی باید نشاند». یعنی باید مخاطب را ایشناسیم و طبق سلیقه و بابمیل بچه‌ها بنویسیم. یکی از مشکلات ما این است که بدون شناخت مخاطب می‌نویسیم. تردیدی در این نیست که نظامی یک گنجینه پایان‌ناپذیر از ادبیات خلق کرده است.

درباره

خورشاهیان: یک بخش باز نویسی شناخت اثر و بخش دیگر استفاده از آن آثار و ارائه آن به صورت امروزی است. در باز نویسی تا حکمت کار را نفهمیم نمی‌توانیم متن را باز نویسی کنیم. ما باید در بعضی مواقع درکی از متن داشته باشیم تا بتوانیم چیزی به متن اضافه کنیم.

توجه به ادبیات کلاسیک در آموزش و پرورش

محمد عزیزی، مدیر انتشارات روزگار در ادامه این نشست درباره اینکه زبان در معرض خطر است یا نه گفت: وقتی یک غزل امروزی را از زبان یک جوان ۲۵ساله می‌خوانم، حیرت می‌کنم که چقدر در ساختار این غزل و در همه سطوح، خلاقیت‌هایی را که یک شعر لازم دارد، انتقال می‌دهد و شاعر چقدر خلاقیت دارد، پس خیلی جای نگرانی نیست که بگوییم زبان به خطر افتاده و کار کرد خودش را از دست داده، البته این نگرانی

در سراسر دنیا درخور ستایش است. زبان کار خودش را انجام می‌دهد، همراه با تغییرات مختلف. او درباره تغییرات در زبان فارسی توضیح داد: آنقدر تغییر و دگردیسی به صورت سیال و طبیعی در زبان به وجود می‌آید که لازم است پنج سال بعد از مترجم یک اثر بخوانیم دوباره متن خودش را ترجمه کند، چون در این پنج سال زبان تغییر کرده است. ما با این کار نمی‌خواهیم کاری عبث انجام دهیم. توجه به ادبیات کلاسیک باید بدون تردید یکی از برنامه‌های ما در آموزش و پرورش